

הקהל משתעמם

לפעמים, כשאני בוחן את תגובות הקהל לטיפול העיתונות בחופשות הבריתיות שליליות, אני מגיע למסקנה שצרכניה הר פאסיביים של חרושת האינפורמציה מת- ייחסים לפרשות כאל מופעיבידור. עם עיתון ביד, וטראנזיסטור פתוח, הם יושבים לפני מכשיר הטלוויזיה ומצפים מממלכת התקשורת שתפתיע אותם, תר- תק אותם, תדהים אותם, תסעיר את רוחם ותוציא אותם לרגע מתוך שממון חיי היום- יום, מתוך הרוטינה המשעממת שאיתה הם שוכבים לישון מדי לילה, ואשר ל- תוכה הם מתעוררים מדי בוקר. המאבק לעיתון פני החברה, המתנהל לעיניהם, מעניין אותם אך ורק כמופע תיאטרלי, המבוצע למענם.

התפקיד היחיד שהם מוכ- גים לטיל על עצמם בברא- מה הסוציאלי והפוליטית הוא תפקידו של צופה, הר נאורים והעונים שבין צר- כני האינפורמציה מתקצרת לתפוס מקום טוב בשורות הראשונות. אחרים מסת- קים בשורות האחרונות, ב- יציע ובמקומות עמידה, וה- רוב הגדול והדומם לא טורח כלל להיכנס לאולם. אותם בכלל לא מעניין מה יהיו תוצאות הדיוקרב, המתנהל על הבמה הציבורית. גם אם התוצאות קוב- עות את עתידם ועתיד ילדיהם.

גם מבין יושבי השורות הראשונות מע- טים מאוד מוכנים לעשות מהות לקביעת תוצאות המאבק המתנהל לעיניהם. הם אפילו לא מוכנים להזיז את התחת מתוך המושב המרופד שלהם, כדי לכתוב מכתב תמערלת. הם מסתפקים בתפקיד של צו- פים, המחלקים ציונים לנפשות הפועלות בדראמה.

זה לא בסדר, הם רוטנים, כאשר מצי- גים בפניהם איך גיבורי הפרשות גנבו כספים מתוך כיסם, "לא יפה", הם מסכ- מים, כאשר מגלים להם שנבחריהם הנער- צים רימו אותם, יצילו אותם ויילולו ב- תפקיד שהוטל עליהם. "אל הכבוד", הם קוראים לעבר שחקן, המתעקש להוקיע בקול רם את ערשי העוול, "דון קישוט מיסכן", הם לוחשים, ומצביעים לעבר

אדם הנלחם יחידי נגד מנגנון אדיר. לי- מבקרים המתהלכים ביניהם, המפרשים להם את העלילה המסוכנת. המתרחשת לעיניהם, הם אומרים, "אתה צודק מאה אחוז! אל תשתוק! תן להם, תכניס להם!" אבל אפילו תפקיד של צופים פאסי- ביים אינו מספק אותם לאורך זמן. תחרי- לה, עם התפוצצות פצצת-הסירחון הרא- שונה, הם נדהמים, האקט של קריעת הר- מסכות מעל אישיציבור שסרחו מעורר בהם עדיין התרגשות, אך כעבור זמן מה, כאשר העלילה אינה מתקדמת, כאשר הר- טקסט שבפי הקסיגורים מתחיל לחזור על עצמו, כאשר צעקות ה"בוו" של המקהלה המדברת חוזרות שוב ושוב — הם מת- חילים לאבד עניין בהצגה.

הכסאות מתחילים לחרוק, אחדים מתחילים לפרק, אחר- רים מתנמנמים, וחלק מה- קהל פשוט קם ועוזב את האולם. "די! מספיק! מש- עמם! נמאס! תנו משהו אחר!" נשמעות צעקות. מנהלי ההצגה, עורכי ה- עיתונים ושאר האקרובא- טים של קירקס התקשורת, המבקשים בכל מחיר לר- כוש את לב הקהל, ממחרים להחליף את תפאורת משאבות-הנפט של הבמה בתפ- אורת מיפעל להרכבת מכוניות. גיבור האו- פרה החדשה, הטנור הנודע שובינסקי, יוצא לבמה ומתחיל לשיר את קטע המפורסם שלו, "לא ידעתי", אך מייד, עוד לפני שהוא מסיים את הבית הראשון, מתחיל הקהל לאבד את סבלנותו ולצעוק, "מספיק! נמאס! את זה כבר שמענו! רוצים משהו חדש!" הקהל שלנו ברוך, הוא מכיר בעל-פה את כל האופרות ואת כל הטקסטים של המלודרמות הציבוריות, הלהיטים משע- ממים אותם. הוא רוצה כל יום פרשה אחר- רת, וכל פרשה חיבת להיות שטנית יותר מקודמתה, אחרת הוא נרדם. שגונבים מכיסו הוא כבר שמע, שמרמים אותו הוא יודע. תנו לו משהו חדש, תנו לו איזה מלחמה קטנה עם התנועות הפגנות עם הרגלים ופצועים, אחרת הוא יעזוב כאמ- צע, מבלי שהאחרון יטריח את עצמו לכבות את החשמל.

רכב החנוגה במקום שהתמרור אוסר זאת. **נפטור**: יהודי שהוציא את נשמתו. **מת**: ערבי, או כל אדם שאינו יהודי, שהוציא את נשמתו. **הבדל**: חייל צה"ל, שמקצועו הוא הפעלת חומרי-נפץ וחבלה. **מחבל**: ערבי, חבר באחד מאירגוני המחבלים, המפעיל חומרי-נפץ וחבלה נגד יהודים. **אירגוני טרור**: כל אירגון ערבי בלתי-סדיר הנלחם לשיחרור מולדתו מ- עול זרים. **אירגוני שיתוף**: כל אירגון יהודי בלתי-סדיר שנלחם לשיחרור מולדתו מ- עול זרים. **פלימת פה**: אמת לאנוחה או לא- נעימה, שנאמרה בהיסטוריה העדת על-ידי קצין בכיר, פקיד בכיר או שר בממשלה. **ביטוי אומלל**: אמת שנאמרה על-

צוות המבקרים ברדיו

המנחה: ערב טוב, קהל נכבד. כמדי חודש בחודשו, זימנו לאולפן את צוות מבקרי הדראמה, אשר יעסוק הפעם באחת ההצלחות הקופתיות הגדולות ביותר של ההקת תיאטרון המתחרת, "ראשוני ציון". ההצגה "ידיים למעלה", או "השוד הגדול של סניף בל"ל בראשוני-לציון", אשר הכ- ניסה למבצעה למעלה מרבע מיליון ליר- רות עם פתיחת הקופה, היא הצגה דינא- מית, אשר לפי כל הסימנים תהפוך ללהיט העונה. ברי- שותכם אמסור את רשות הדיבור לתלמידי צב — ואי- נני מתכוננת להתדיסטאטיסטי, חתיחהחה! — ובכך תתי- ניצב שמואלי ב"ית", בבק- שה:

שמואלי: כאיש טכני, לא אתייחס להצלחת המופע, מה גם שלא כל הצלחה קופתית מוכיחה על הישג אמנותי. מבחי- נה מיקצועית גרידא, נראה לי שהביצוע היה חובבני, התנועה בבנק היתה איטית, ההתחלה משעממת. כל ההכנות האלה: בדיקת הציוד, האיפור, גרבי הניילון על הראש, הנסיעה הארוכה ליעד, את מי זה מעניין? זה היה כל-יך בנאלי, כבר ראיי- נו דברים כאלה בכל הצגה של להקת חובבים.

המנחה: הסוציולוגית תלמה יגיל. **תלמה**: לדעתי, הביצוע היה מבריק ומשכנע מאוד. הבחור הזה שוכנס עם הר- עוזי ביד ואמר "ידיים למעלה! זה שוד מזויין!" — זה היה יוצא מי הכלל. מאר- פק, לא מוגזם — ממש כמו בחיים. אני האמנתי לכל מילה שלו. "זה שוד מזויין!" הוא היה נהדר.

שמואלי: מה כל-יך נהדר? לדעתי הטכסט היה נדוש. הקטע הזה, שבו הר- גיבור אומר למנהל הסניף: "תפתח את הקופה, יה מלוכלך אחד, או שאני פותח לך את הראש!" סתם וולגאריות!

שומרון: למה? אני חושבת שזו עב- רית מדוברת של יום-יום.

המנחה: ד"ר עובדת שומרון, מרצה להתנהגות סביבתית בטכניון, תמשיך ב- בקשה.

שומרון: אני הייתי רוצה להגיד מש- הו על הקהל בהצגה, אני לא יודעת איך להסביר את אדישות הקהל, נוכח העליר- לה המרתקת שהתרחשה לעיניו. הקהל ב- פירוש היה אדיש. — לא היה איכפת לו ש- שודדים את הבנק — ששודדים בעצם את כספו. פה ושם ראינו אפילו שימחה לאיד, חיוכים של שביעות-רצון מצד הצופים. זה חמור מאוד! וחלקה של המישרטה בהצגה הזאת היה מתחת לכל ביקורת. כניסת הר- שוטרים היתה מאוחרת. המישחק שלהם היה איטי, מתמשך ומיגע, כמו בכל ההר- פעות של המישרטה.

שמואלי: זה לא נכון! דווקא קטעי המישרטה מצאו חן בעיני, ואני לא אומר

די מקור מוסמך, ואשר גרמה נזק לתד- מית המדינה בחו"ל או לתגובות נזעמות של דעת-הקהל בארץ. **שיקוף מומטיה**: החלטה בדרג בכיר, שגרמה למדינה להפסד של ממיליון לירות ומעלה. **תופעה מדאוינה**: שחיתות ציבורית, הסתאבות, שוחד, מעשי-מירמה וגניבות. **שערי-רייה**: ביטוי ממשלתי המתאר על פירטוס עתונאי כן וגלוי-לב על תופ- עות שליליות שהמישטר אחראי להן. **מעשה מחפיר**: ביטוי ממשלתי, הבא לתאר כל ביקורת נגד הממשלה, המתפרסת או מושמעת על-ידי אורח ישראלי בחוץ-לארץ. תפסתם את הפרינציפ, רבותי? בבקשה, גשו לעבודה, אם אתם רוצים שהמיליון ייצא לאור לקראת חגיגות שנת ה-25 של המדינה.

את זה כקציין-מישרטה, שיחות האלחוט בין הגנידת למוקד היו דרמאטיות מאוד, לדעתי. הדיפה בכביש היתה יפה. ושם תם לב שהגנידת נעצרה באור אדום, כמו שצריך? השיחה עם המפקח הכללי היתה ממש מאלפת. "המישרטה חוקרת..." "ה- מישרטה עושה את כל המאמצים..." זה היה משכנע.

שומרון: טוב, הוא מכיר את הטכסט הזה בעל פה. הוא אומר אותו 20 פעם ביום. **תלמה**: אני רוצה ל- התייחס להצגה מבחינת הר- בעייה החברתית שהיא מעוררת. אני ראתי מופ- עים סוציאליים כאלה בלונ- דון, שיקאגו ולאסיגאוס ו-

אני אומרת לכם שאין לנו מה להתבייש. לדעתי, מוכיחה ההצגה שאנשים צעירים, בעלי יוומה, יכולים גם היום להגיע בכוחות עצמם, וללא תמיכה ממשלתית, להישגים אמנותיים וגם פינאנסיים, שהם בהחלט על רמה בינלאומית.

שמואלי: מה פתאום! את באמת מג- זימה!

תלמה: אני לא אומרת שזו ההצגה הטובה ביותר בארץ. אני חושבת, למשל, שהמחזה "הלהיטים קורצים בנחלת-יצחק" היה הרבה יותר מלוטש, והמערכון הקצר בסניף דיסקונט דינוגוף היה הרבה יותר דרמאטי. זמובן שאי-אפשר להשוות את "ידיים למעלה" עם מעשי-השוד הפאנ- טאסטיים בחברות הממשלתיות או אפילו בחברות הנתמכות על-ידי הממשלה.

שמואלי: אני מצטער מאד. בעיני זה לא מצא חן.

המנחה: רבותי הזמן שלנו מתקרב לסימו, ותרשו לי למסור את רשות-ההי- בור לאחד המשתתפים שיופיע בעילום-שם. **השודר**: תראה, קל מאוד להעביר ביי- קורת. אתם יושבים לכם כאן באולפן, וכל אחד מעביר ביקורת, "איטי", "משע- מם", "הביצוע חלש", "הטכסט וולגארי", לדבר אתם יודעים. אבל לשודר אתכם רבע מיליון לירות בהצגה של עשר דקות, וזה לא היה קל. עבדנו על זה קשה מאוד, חודשים של חזרות יום-יום. הקטע הכי טוב, ואלו בכלל לא התייחסתם, היה קטע היריות עם השומרים. וזה היה ספונטאני. לא תיכננו את זה, אפילו.

המנחה: וזוה, רבותי, הגענו לסיום תוכניתנו. בה דן צוות המבקרים בהצגת "ידיים למעלה", שפתחה את עונת החורף באולם בל"ל בראשוני-לציון. בשבוע הבא, בשעה 10.37 בדיוק, נבקר בפריצה לבנק "איגוד" ברעננה, שהחזרות עליה נערכים בימים אלה במוסק הנטוש של "אוטר קורס" ביפו. יעד או, לילה טוב לכולכם, ואל תשכחו להגיף את החלונות ולנעול את הדלתות, ומה שעוד יותר בטוח הוא, כמובן, ביטוח, ההיחיהחה.

המלחמה בשער- הפסיקו כבר לגנוב!

דון בן אמוץ